ពូជពោត លឿងមង្គល

Loeung Mongkul

វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា

Cambodian Agricultural Research and Development Institute

ប្រវត្តិរបស់ពូជ

ពូជពោត " លឿងមង្គល " ត្រូវបានរំដោះដោយវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជានាចុងឆ្នាំ ២០០៦ បន្ទាប់ពីបានធ្វើការពិសោធន៍អស់រយៈពេលប្រាំមួយរដូវ (បីឆ្នាំ) កន្លងមក។ ពូជនេះមានប្រភពដើមចេញពីស្រឡាយ COTAXTLA-S0031 របស់វិទ្យាស្ថានស៊ីមីត (CIMMYT) ដែលស្ថិតនៅប្រទេសម៉ិចស៊ិចកូ ។

លក្ខណៈពិសេសៗរបស់ពូជពោត "លឿងមង្គល"

លក្ខណៈរូបសាស្ត្រ

ពូជពោត "លឿងមង្គល" មានលក្ខណៈដើមដងរឹងមាំ ស្លឹកមានពណ៌បៃតងចាស់ ហើយដុះលូតលាស់យ៉ាងលឿនបន្ទាប់ពីដាំបាន ១៥-២០ ថ្ងៃ។ ប្រព័ន្ធឫសមានការដុះលូតលាស់យ៉ាងខ្លាំង មានតួនាទីទប់ដើម មិនឱ្យដួលរលំដោយសារខ្យល់ និងនៅពេលដើមចាប់ផ្ដើមស្ងួត ឬងាប់។ ដើមមានកំពស់ជាមធ្យមពី ២ ម៉ែត្រ ទៅ ២,៥ ម៉ែត្រ ។ កំពស់ផ្លែពីដី គឺពី ៨៥ សង់ទីម៉ែត្រទៅ ១ ម៉ែត្រ។ ផ្លែមានរាងទ្រវែង ប្រវែងពី ១៥ សង់ទីម៉ែត្ររហូតដល់ ៣០ សង់ទីម៉ែត្រ។ គ្រាប់មានពណ៌លឿងចាស់ រាងដូចធ្មេញកោងរលោងផ្នែកខាងខ្នង ចំនួនជួររបស់គ្រាប់ក្នុងមួយផ្លែពី ១២-១៦ ជួរ និងទំងន់ ១០០០ គ្រាប់ស្មើនឹង ៣០០ ក្រាម ។

ទិន្នផល

ពូជពោត "លឿងមង្គល" អាចផ្តល់ទិន្នផលជាមធ្យម ៤,0 តោន ក្នុងមួយហិកតា ប៉ុន្តែក្នុងលក្ខខណ្ឌល្អអាចផ្តល់ផលរហូតដល់ ១0,0 តោន ក្នុងមួយហិកតា ។

ការប្រើប្រាស់ពូជ

ការដាំដុះពូជពោត " លឿងមង្គល " លើផ្ទៃដី ១ ហិកតា ត្រូវការពូជពី ៣0 ទៅ ៣៥ គីឡូក្រាម (ដាំ ២-៣ គ្រាប់/គុម្ព) ។

វិធីសាស្ត្រដាំដុះ

គេអាចធ្វើការដាំដុះដំណាំពោតបានពេញមួយឆ្នាំ ដោយការបុកដាំ ការដាំជាជួរ ឬដាំតាមចង្អូរដូចតារាងខាងក្រោម ។

ចន្លោះជួរ (ស.ម)	ចន្លោះគុម្ព (ស.ម)	
	១ដើម/គុម្ព	២ដើម/គុម្ព
៦៥	៣0	៦0
៧0-៨0	២៥	៥៥
៨៥-៩៥	២0	៤0

មុនពេលដាំត្រូវយកគ្រាប់ពូជមកត្រាំទឹកឱ្យបានពី ៤-៦ ម៉ោងដើម្បីឱ្យគ្រាប់រីកឆាប់ដុះ (តំបន់ដែលមានទឹកគ្រប់គ្រាន់) ដោយដាក់គ្រាប់ក្នុងមួយរណ្តៅពី ២-៣ គ្រាប់ និងជម្រៅពី ២-៤ ស.ម ។ នៅរដូវប្រាំង ត្រូវធ្វើការស្រោចស្រពដីឱ្យបានជោគក្រោយពេលដាំ ចំពោះតំបន់ដាំដុះដែលអាស្រ័យទឹកភ្លៀង យើងត្រូវដាំគ្រាប់ស្ងួតដោយមិនចាំបាច់ត្រាំទឹកទេ។ ការកាត់រំលោះដើមគឺអាចធ្វើនៅពេលកូនពោតមានអាយុបាន ១0 -១៥ ថ្ងៃដោយទុកតែមួយដើមក្នុងមួយគុម្ព និងធ្វើការសម្អាតស្មៅឱ្យស្អាតជៀសវាងការប្រជែងស្រូបយកជីជាតិពីដំណាំ ដែលបណ្តាលឱ្យដំណាំក្រិន មិនសូវលូតលាស់ និងផ្តល់ផលតិច ។

ការដុះលូតលាស់

ការធ្វើដីបានផុសល្អ ដីមានជីជាតិ សំណើមគ្រប់គ្រាន់ និងធាតុអាកាសអំណោយផលនោះក្រោយពីដាំបានចំនួន ៥-៦ ថ្ងៃ គ្រាប់ចាប់ផ្តើមដុះពន្លកទម្លុះដីមកខាងលើ និងក្រោយពីដាំបានចំនួន ១៥-២0 ថ្ងៃ ការដុះលូតលាស់របស់ពូជនេះប្រព្រឹត្តទៅយ៉ាងលឿន និងមានកំពស់ពី ៥0 - ៧0 សង់ទីម៉ែត្រ ដើមថ្លោស ស្លឹកឡើងពណ៌បៃតងចាស់។ ពូជនេះចាប់ផ្តើមចេញផ្កាឈ្មោលនៅពេលបានអាយុកាល ៥១-៥៣ ថ្ងៃក្រោយពីដាំ និងចេញផ្កាញីនៅពេលបានអាយុកាល ៥៣-៥៥ ថ្ងៃក្រោយពីដាំ និងចាប់ផ្តើមទុំនៅរយៈពេល ៩៥-៦0 ថ្ងៃ ក្រោយពីចេញផ្កាញី ។

ការប្រើប្រាស់ជី

ការប្រើប្រាស់ជីតាមបច្ចេកទេស និងត្រឹមត្រូវតាមពេលវេលាធ្វើឱ្យដំណាំដុះលូតលាស់ល្អ ទទួលបានទិន្នផលខ្ពស់។ ជីដែលអាចប្រើប្រាស់គឺអាសូត ផូស្វ័រ និងប៉ូតាស្យូម ($N : P_2O_5 : K_2O$) ។ កម្រិតនៃប្រើប្រាស់ជី អាចប្រែប្រួលទៅតាមប្រភេទដី។ ការប្រើប្រាស់ជីចែកចេញជាបីដំណាក់កាល គឺដាក់ទ្រាប់បាតមុនពេលដាំ ដោយប្រើប្រាស់ជីអាសូត (៥0%) ផូស្វរ និងប៉ូតាស្យូម(១00%) ចំណែកអាសូតនៅសល់(៥0%) ប្រើសម្រាប់ដាក់បំប៉នចំនួនពីរលើកទៀត គឺលើកទី ១ (២៥%) ក្រោយពីដាំ

បាន ២០-២៥ថ្ងៃ និងបំប៉នលើកទី ២ (២៥%) ក្រោយពីដាំបាន ៤០-៤៥ ថ្ងៃ។ ការដាក់ជី គឺយើងត្រូវដាក់ឱ្យឆ្ងាយពីគល់ពី ១០-១៥ ស.ម រួចពូនដីលប់ឱ្យជិត ដើម្បីទប់គល់ពោតផង និងការពារជីមិនឱ្យបាត់បង់តាមរយៈការហើរទៅក្នុងបរិយាកាស និងការហូរច្រោះដោយសារទឹក។

ជី	កម្រិតជីទៅតាមប្រភេទដី (គក្រ/ហត)				
	ដីខ្សាច់ (ព្រៃខ្មែរ.ប្រទះឡាង)	ដីឥដ្ឋ (កំពង់សៀម)	ដីក្រហម (ឡាបានសៀក)	ដីកណ្តេង (ទួលសំរោង)	ដីល្បាប់ (កៀនស្វាយ)
អ៊ុយរ៉េ	១២៤	១៧៤	១៧៤	១៧៤	១៥០
ដេ អា ប៉េ	៩៥	១០៧	១០៧	១០៧	៨៥
ប៉ូតាស្យូម	៣៧	៤៥	៤៥	៣៧	៥៤

ការប្រមូលផល

គេអាចប្រមូលផលពោត នៅពេលដើមពោតចាប់ផ្តើមប្រែពណ៌ពីសំបកក្តាមទៅលឿងស្ងួត ឬងាប់ដើម សំបកផ្លែមានពណ៌លឿងស្ងួតហើយស្រួយ សក់ពោតឡើងស្ងួត ឬសំគាល់មួយផ្នែកទៀតនៅលើគល់របស់គ្រាប់ឡើងពណ៌ប្រផេះគឺនៅពេលពោតបានអាយុកាលពី ១០០-១១០ ថ្ងៃបន្ទាប់ពីដាំ។ ការយឺតយ៉ាវក្នុងការប្រមូលផល នៅរដូវភ្លៀងធ្លាក់ជោគជាំ អាចធ្វើឱ្យផលនៃគ្រាប់ពោតធ្លាក់ចុះ និងបាត់បង់គុណភាពដោយសារទឹកភ្លៀងជ្រាបចូលក្នុងផ្លែបណ្តាលឱ្យគ្រាប់ដុះ ឬកើតជម្ងឺផ្សិតលើគ្រាប់។

ការទុកក្រោយពេលប្រមូលផល

ជាមធ្យមសំណើមគ្រាប់ក្រោយពេលប្រមូលផលគឺពី ១៨-២០% ដូច្នេះតម្រូវឱ្យយើងធ្វើការហាលសម្ងួតបន្ថែមទៀតដោយកំដៅថ្ងៃ។ ត្រូវឧស្សាហ៍ប្រែត្រឡប់គ្រាប់ខណៈកំពុងហាល ដើម្បីឱ្យគ្រាប់ឆាប់ស្ងួតល្អ។ ការយឺតយ៉ាវក្នុងការហាលសម្ងួត និងទុកដាក់គ្រាប់ពោតមិនបានល្អក្រោយពេលប្រមូលផល អាចធ្វើឱ្យកើតសត្វល្អិតចង្រៃ ដូចជាខ្មូត ជាដើមដែលវាបានស៊ីបំផ្លាញគ្រាប់ពោតតាំងពីនៅលើដើមរហូតដល់គ្រាប់នៅក្នុងកន្លែងរក្សាទុកគ្រាប់ពូជ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះអាចធ្វើឱ្យបាត់បង់គុណភាពដូចជា គ្រាប់កើតជម្ងឺផ្សិតធ្យូង គ្រាប់ឡើងផ្សរដែលជាហេតុធ្វើឱ្យតម្លៃគ្រាប់ពោតធ្លាក់ចុះ ។

ការរក្សាទុកគ្រាប់ពូជ

ពូជពោត " លឿងមង្គល " ជាពូជដែលអាចរក្សាគ្រាប់ពូជទុកដាំដុះនៅរដូវបន្ទាប់ទៀតបាន មិនដូចពូជពោតអ៊ីប្រ៊ីដទេ ប្រសិនបើយើងដាំដុះវានៅដាច់តែឯងគ្មានពូជពោតផ្សេងនៅក្បែរ។ ការរក្សាគ្រាប់ពូជទុកសំរាប់ប្រើនៅរដូវបន្ទាប់ ត្រូវមានសំណើមពី ១៣-១៥% គឺទុកនៅកន្លែងស្ងួតល្អ ឬរក្សាទុកក្នុងធុងបិទជិត ឬអាចទុកដាក់ដោយប្រើប្រាស់ថ្នាំការពារសត្វល្អិត ។

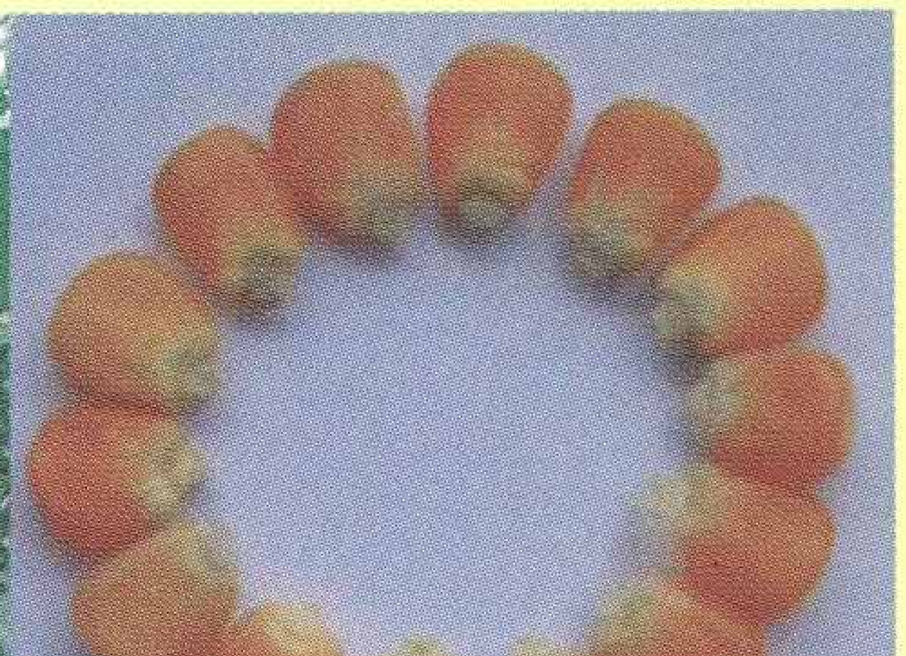

រៀបចំដោយ ចង្កោមបណ្តុះពូជជ្រើសរើសវិទ្យា
វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា (CARDI)